جنرال طاونسهندك خاطراتی

كوت‌الامارەنك محاصرەسندن اول جريان ايدن محاربات

قرارگاه عموميك كوتی ساقط قرارى — قولای امداده سوق ايچون استحضارات — صوك ترتيبات

۳۲

ضابطانه خطاباً نشر ايتديكم بر بياننامه‌ده كمال اعتنا ايله حركت ايتملرينی تنبيه ايتدم. ديدم كه:

« حكومه قارشی الجوبوك يازديغی دشمنك ايلرى‌يه دوغرى حركت ايتمسنه مانع اوله‌ماياجغنی بيليرم. بزه كوندريله‌جك امداد قوتلك امام علی الغربی‌يه [illegible] دشمنی بوراده توقيف ايده‌جكم. ايشته كوت‌ده توقف ايتمكلكك اسبابی بودر. اردو قوماندانی بوبابده‌كی فكريمی تصويب ايتدی. بك زياده مشكلاته (مرض قالمجز) قطعيه‌دن قطعياً امينم. جبخانه‌مزی اسراف ايتمه‌يكز. تفنك باشنه ۸۰۰ فيشنك وطوب باشنده ۶۰۰ كره‌مز واردر. فقط كيجه هجوملرنده جبخانه صوكی آكار. بونك ايچون بوبابده صوك درجه اقتصاده رعايت ايجاب ايتديكنی افراده آكلاتماسنی لوا قوماندانلرندن بالخاصه رجا ايدرم. »

كانون اولك بشنجی كونی قرارگاهدن ۴ كانون اول كيجه‌سی يازيلمش بر تلغراف آلدم. بو تلغرافده كندی پلانلرندن بونی بلا تذكر ايده‌كدن صوكره بر پلانك الموافق بولنديغی وشايد قوماندانك پلانی تصويب ايتديكی بيلديريليوردی. يكا بر امداد قولی سوق [illegible] الدكان هيئت دريغ ايدليوردی وبونك ايكی آی ظرفنده اجراسی قابل اوله‌مديغنی سويليوردی. تلغرافده شو ملاحظات نظر دقته عرض ايدليوردی:

كوت‌الاماره‌ده محاصره ايدلك مجبوريتنده بولنديغكز حالده سوق ايدله‌جك تقويه قطعاتنك سريعاً المرتبه‌سنی تأمين ايتمك مجبوريتنده بولنديغكز حالده علی الغربی‌يه كوندرلسی، بو زمانده ارزاق مراياق خصوصنده دخی اقتصادی موجب اوله‌جقدر. امداد قولی ۲۸ نجی لوا تشكيل ايده‌جك ومماره‌ده تجمع ايده‌جكدر. »

قرارگاهله مخابرات

تقويه قطعاتی كوندرمك ايچون بيان ايدلن بو ايكی آی تأخر هيچ خوشمه كيتمدی. كانون اولك آلتنجی كونی قرارگاهه چكديكم تلغرافده بو ايكی آی تأخرك عموم اردونك توركلر طرفندن اسارته آلنماسی ديمك اوله‌بيلی‌جكنی [illegible] قدر آلتی فرقه‌دن تشكل اولان توركك قوماندانك الحراقی ثانيه اماله ايده‌ميه‌جكلرينی بيلديردم. بو شرائط آلتنده فرقه‌نك ملاقی ايچون سترا حاربك ايله امام علی الغربی‌يه رجعت ايتمكی ترجيح ايتديكمی وبو بابده لازم كلن استحضاراته بولنديغنی بيان ايتدم. اوراق ومهماتك قسم اعظمی وآغير طوپلری نقل ايده‌ميه‌جكدم. بغداده قارشی روسلر طرفندن وقوع بولديغی روايت ايدلن ايلری حركتك اساسی اولوب اولمديغنی صوردم؛ چونكه بالعكس بونك شهرته بويوك بر تأثيری اوله‌بيلردی. فی الحقيقه بغداده قارشی روسلر طرفندن بوكا بر تجاوز وقوعی اوليورسه قوماندانلق اولای كلاسی بو شهرك مدافعه‌سنه تخصيص ايده‌جك واو وقت بكا قارشی آنجق ضعيف قطعات سوق ايده‌بيله‌جكدی.

كانون اولك بشنجی كونی شهرك عرب اهاليسی آراسنده سلاح تحريی اجرا ايتدی. عينی كونده تقويه قطعاتی استقبال ايتمك ايچون سواری لواسنی امام علی الغربی‌يه سوق ايتدم. نهرك اوزرنده دخی بر كوپرو انشاسنی امر ايتدم. كانون اولك ايكنجی كونی آلتنجی قسماً بزم شاق كوپرو انشاسندن قسماً ده توركلرك اسكی كوپرولرندن تشكل اولان بو كوپرو اكمال ايدلمش ايدی. سواری لواسی آلتنجی كونك صباحی حركت ايتدی وساعت اون برده كوپری‌يی كچوب شيخ سعيده دوغری كيدركن كوزدن نهان اولدی. آرقه‌لرنده لااقل بيك قدر عرب سواريسی واردی و جبهه‌لرینی دائما تهديد آلتنده بولنديريورلردی. عينی كونده تقويه قطعاتنه نقل ايچون كيمی، مانيوطلری ونهر قطاعاتنه متعلق عموم لوازمی كوندردم.

سير پرسی لوقس، سير جون نيكسونك دعوتی اوزرينه بونلر ايله برابر كيتدی.

عموم حركات حربيه‌ده وبالخاصه سلمان پاك محاربه‌سی ايله رجعتده بويوك خدمتلری سبقت ايدن شاطلك امرايه‌سی سير جوف نيكسونه بيلديردم. وبونلرك متناسب صورتده تلطيف ايدلملری سائرلری اوزرنده دخی بر حسن تأثير حاصل ايده‌جكنی علاوه ايتدم.

كانون اولك آلتنجی كونی اردو قوماندانندن آتيده‌كی تلغرافی آلدم:

« هندستاندن آلديغم شو تلغرافك ذات عاليكزه تبليغی ايله مشرفم اوليورم: قالی قوتلر قارشيسنده كوت‌الاماره‌ده رجعت ايتمك خصوصنده كوستردكلری مهارت فوق العاده‌لرندن دولايی قومانداننك عموری، جنرال طاونسهند وعموم ضابطانه تبريكاتی تقديم ايدر. »

آتيده‌كی خصوصی تلغرافده لوندره‌دن كلمشدی: « عموم لوندره و پارس اهاليسی موفقيتكزدن و پارلاق ظفرلركزدن بحث ايتمكده‌در؛ وشهرتمز بحث ايدلمكده‌در. »

اردو قوماندانی

طياره‌لرك سوقی

طياره قوماندانلغك رجاسی اوزرينه طياره‌لرك دخی امام علی الغربی‌يه كيتمسنه راضی اولدم. قوماندانلغك بيلديرديكی: « محاصره ايدلدكدن صوكره طياره‌لرك كوت‌الاماره‌دن مفارقتی ممكن اوله‌ميه‌جقدر وبوندن باشقه اوچاقلری برزمانده بيله دشمن طرفندن تخريب ايدله‌بيلير. دشمنك وضعيتی حقنده بكا صيق صيق معلومات ويرمسی ايچون قوماندانه رجا ايتدم واوده وعد ايتدی. فقط بوكون صبرلرينه رغماً كانون ثانيك اون بشی كوننه قدر طياره‌لر آنجق درت دفعه كلديلر.

كانون اولك آلتنجی اوتی ساعت آلتيده اردو قوماندانندن اولجه چكديكم تلغرافه آتيده‌كی جوابی آلدم:

برنجی نقطه — ايكی آی ظرفنده تقويه قطعاتی كوندريله‌جكی سويلنكدن مقصدم بو مدت ظرفنده كوندريله‌جك تقويه قطعاتنك كاملاً كلمش وتكرار لوشته‌بيلكه حاضر بولنمش اوله‌جقلرينی بيلديرمك ايدی.

ايكنجی نقطه — بزم آلديغمز خبرلره نظراً دها محاصره ايدلديكمز ونهر شطالاتی اليوم بر انقطاعه دوچار اولمش دكلدر. (پانغ حازباند) كاجله هفته ظرفنده يكری سكزنجی لوا ايله برابر امام علی الغربی وشيخ سعيده واصل اوله‌جقدر وسزه لازم كلن ملزمه اورادن سوق ايدله‌جكدر.

اوچنجی نقطه — كوت‌الاماره‌دن رجعت ايتمك شيطانلغی توركلره آنجق ديكديككز بو بك فنا بر تأثير حاصل ايده‌جكدر وشيمديلك وضعيت عسكريه بوكا استلزام ايتميور. توركلرك شيمديلك بر فعاليت كوستردكلری يوقدر. عجبا الغربی‌دن كلی باغيلرمیدر؟ توركلرك پالكز بش واپورلری واردر؟ حالبوكه بزم واپورلريمز بونك اوچ مثليدر ويكی واپورلرده كلمك اوزره‌در. توركلرك ۱۲۰۰۰ نفردن قارشی سزك ۱۰۰۰۰ نفريكز واردر. فقط سزك طوپلريكز پك فائقدر.

دردنجی نقطه — دشمنك آلتی فرقه‌سندن بحث ايديورسكز. بونلر ايچنده بغداده اولديغی معلوم اولان ۵۲ نجی ايله فلاحيه‌ده اولديغی روايت ايدلن ۲۶ نجی فرقه‌لر دخی داخلميدر؟ « تارخلی واپوريكزده دشمنك قارشيكزده اوچ فرقه‌سی اولديغندن بحث ايديورسكز. بوراده طيار جريان ايتمكده اولديغی اوكرنمك ايچون طياره كشف اجرا ايتديره‌بيليرسكز.

بشنجی نقطه — كوت‌الاماره‌دن آنجق صوك بر تدبير اولرق اوزره رجعت ايدلمليدر. رجعت ايدله‌جك حالده بيله (پانغ حازباند) كه كيتمك اوزره بولنديغی امام علی الغربی‌يه دكل (سين) رجعت ايدلمليدر. روسلرك كانون اولك دردنجی كونی همدانك اوچ دورش بغداددن يكرمی [illegible]

ارج وروبش اوزاقده بولنديغی خبرويرلمشدی. حركات سريعه‌لرينی تسريع ايتمك ايچون اردو قوماندانی تلغراف چكمكدر. احتمالكه دشمن سزی اشغال ايله قالمی حركتنی ناصريه‌يه قارشی ياپمق تصورنده‌در. هيچ بو حقه نظر دقته آلديكزمی؟ بونی نظر اعتباره آلارق بر حال ناصريه‌يه تقويه قطعاتی سوق ايتمك اوزره‌يز.

آلتنجی نقطه — هر كون وورود ايتمكده اولان كليل مقدارده تقويه قطعاتنك بصره ولايتی اهاليسی اوزرينه حسن تأثير حاصل ايده‌جكنی اونوتمايكز. اردو قوماندانی بر فرقه عسكر و آغير طوپلر كوندرلمسی ايچون مراجعت ايتمكده، سز كوتده قالدقجه دشمن پلانلريكزی آكلاميه‌جقدر.

يدنجی نقطه — ۹۱۶۹ نوصرولی نحريرانكز واصل اولدی. تقويه قطعاتنك شيخ سعيد وامام علی الغربی‌ده طوپلانمسی حقنده‌كی طلبكز اسعاف ايدله‌جكدر. بناءً عليه سزك امام علی الغربی‌يه رجعت ايتمك خصوصنده‌كی فكريكزی اردو تصويب ايتميور. »

ثبات مسئله‌ده بدنش كوت‌الاماره‌ده قالمغه قرار ويرلمشدی. بو شرائط آلتنده بوك دوغری بر حركت ايدی؛ چونكه وكس تقديرده انكليزلر عموم عراقی غائب ايتمش اوله‌جقلردی. حددجه فائقيت توركلرده اولديغندن آنجقده برمحاربه‌يه اثبات ايتمش اولسم مطلقا مغلوب اوله‌جقدم. ۱۰۰۰۰ نفره قارشی دشمنك ۱۲۰۰۰ نفری اولديغی ادعا ايتمك پاك كلشدی. كانون اولك برنجی كونی بكا قارشی تعرض ايدن ايلری قطعاتك قوتی ۱۲۰۰۰ ايدی. دشمنك قولای كليه‌سی دها آرقه‌ده ايدی.

(پانغ حازباند) له امام علی الغربی‌ده برلشمه‌ك آرزو ايتماسنی آكلاميوردم. بالعكس بوبرلشمه شايان تمنی برشيدی؛ چونكه او وقت آچيق برمحاربه‌ده مغلوب ايديله‌جكدم ووضعيت‌ده تماميله دكيشمش اوله‌جقدی.

قرارگاهه چكيلن بر تلغراف

كانون اولك بدنجی كونی جواباً آتيده‌كی تلغرافی چكدم:

« بوكون اوكدكی تلغرافده پانغ حازباندك ۲۸ نجی لوا و سواری لواسی ايله كلمك ايچون هفته ظرفنده امام علی الغربی وشيخ سعيده برلشمه‌سنده بلدبرشی آرزو ايتديكمدم وبونك ممكن اولديغی عاوننه خبر آلدم چونكه بووضعيتی تماميله دكيشديريور. كوت‌الاماره‌ی مدافعه ايتمكلكم حقنده سرد ايدلن اسبابی نظر مطالعه‌دن كچيردم ومحاصره ايدلمك مساعده ايدن [illegible] عسكرمنك عالتی بيلديكم حالده بنده كوت‌الاماره‌ی مدافعه ايتمكه قرار ويريورم. فقط مشكل بر موقعه اولوب بكا ايكی آيه قدر تقويه قطعاتی كوندرميه‌جككز حالنده‌كی بياناتكز ايدی. پانغ حازباند ايله سواری لواسی شيخ سعيده سوق ايتمكز وضعيتی تماميله دكيشديريور. » [مابعدی وار]

مجلس عالی

آغستوسك سكزنده اول اجتماع ايده‌جكلر

پارس، ۳۰ (ت. ه. و) — مجلس عالينك سكز آغستوسده اول اجتماع ايده‌جكی مقدّردر. آمرقاليلر برصورتده مجلسه اشتراك ايده‌جكلر. بلچيقا حكومتی ده دعوت ايدله‌جكدر. عرب حربينك عاكسی مسئله‌سنك مذاكره ايدله‌جكی شهه‌سزدر.

پارس، ۳۰ (ت. ه. ر) — مجلس عالينك اجتماعنه انتظاراً فرانسه وانكلتره جنرال لوروته مشتركاً برتبليغ بولنارق مختلف انطاق آراسنده حق برصورتده مشتركاً حركت ايدلمسی تأمين ايدلمسنی طلب ايتمكدر.

اون قبالی كوپروسی قضايه سبيت ويريور

آيلقده قودايه صاحبانه كچن ۱۲ آغستوسده‌كی قارل بوزغو اون قبالی كوپروسندن كچركن قايلانمش بردن تشان دوشمش ويارلانمش ومتعدد بولندی يارالانمشدر.

اعلان

كيلردن آلنان فراتته وصی كاعلك آغستوسدن اعتباراً (۱۹۱۲) سنه‌سنده اوراق تفرقه‌ده مندرج تعدادك آلمی مثلنه ابلاغ ايده‌جكدر.

استانبول ليلی متقين قراقول

اوده‌ساده‌كی يونانليلر

بونلر بلقانك اكندمه نه‌لر چكيورلر؟

« ثورلولوس » غزته‌سنك يازديغنه كوره، برقاچ كون اول اوده‌ساده كلن يولجيلر، شهر مذكورده اهاليسك وخصوصيله كندی طالعلرنه ترك ايديلن ۶-۷ بيك يونانلينك توپلری اوزرينه‌جك بر وضعيت فجيعه‌ده اولديغنی سويلمشلردر. اوده‌ساده كيدن يونانلی واپورلرندن هيچ برينه شهر ايله سربست صورتده تماس ومناسبتده بولنمق مساعده‌سی ويرلمه‌مكدر. چونكه بولشه‌ويكلر يونانلنلره خاصم نظرله باقيورلر. احوالی ياقيندن مشاهده ايدن بر يولجی ثورلولوسه بيانات آتيه‌ده بولنمقدر: كوردكلريمی سزه تعريف ايدهم. اسكی كوزل اوده‌سا شيمدی تماميله بدروح، دها دوغريسی حقيقی برجهنم كبيدر.

اوراده قالمش اولان يونانليلر آجلقدن و جهلدن ناچوب قورقولق ايچنده يونان حكومتی طرفندن هر هانكی بر تدبير ايتمسنی ... كوزل باشلرنده نفی ايجيورلر. بونلرك هيچ بر امكان حالنده، بزجه قبائلنده اولوب حال حالی آياقلری چپلاق، پاخود قوندره‌لری دلكدر. حتی بعضيلری قوندره‌لرينی اسكلته‌دك ايچون الرنده طاشيمغی ترجيح ايتيورلر.

بر ايشچی داءمسی قازانجی بونلر ونادر بر موفقيت كبی تلقی ايديلير. ارتق اجرته شهرده موجود آنجاق دولا يسيله لمامده طوپلانمق واپوردن كيله، اكمك وبله كرتی آتيلماسنی رجا ايديلير. حتی آبلی سكز بيك دولاری، بعنی فرق غروشه بالغ اوليور ويرلونده بعنی يوز درهم اككی ايچون بيك روبله قدر تأديه ايتمك مجبور اوليور. قادينلرك منظره‌سی‌ده شايان مرحمتدر. بونلرك قلعه پرشوده برلياقده، اهالينك برباز زوراق لكل حادی مضطرب، پاشلرنده صاچ دنيلان شيئك اثرينه بيله تصادف ايدلميور. پك معروف وآرستوقرات يونانلی عائله‌سنه منسوب برمادام، شهرك بر كوشه‌سنده بك فنا بر وضعيتده، عادی بر تخته ماسه اوزرنده، چای ووقتا صاتيور. بيوك اولرده مالك اولان ايكی عماز يونانلی عائله‌ری، پالكز بر اوطه ايله اكتفا ايتمكه اجبار ايدلمشلر وخانه‌لرك ديكر اقسامنه بولشه‌ويكلر يرلشديرلمشلردر.

يونانليلر ايشيدلمامش حيوانی معامله‌يه معروض قاليورلر. هر درلو املاك وعقاری حكومتك مالی عد ايدن قانونه توفيقاً كيمسه ملكنی صاتاميور وكيمسه‌يه موبيله‌سنی فروخت ايتمك مساعده ويرليور. قانونه رعايت ايتمينلر دردست ايدلرك خان قورشونه دزيليورلر. برقاچ كون اول، عائله‌سنك اككنی تدارك ايتمك ايچون مجوهراتی صاتاركن دردست ايدلن يونانلی قاربزيس اورشرنه دزلمشدر. يوكا قارشی برچوق ارمنی وموسويلر بورادن و رومانيادن اوده‌سايه كيده‌رك اهوهای ايله قيمتدار اشيا اشترا ايديورلر. بوقانونك اساسنه توفيقاً پالكز يونانلی كليساسی سوءی دوشونيورلر.

قزل عسكرلر پيس، پزبرده لباسلری وعيني زمانده اوزون صقال وساچلريله شايان نفرت بر صورت ارائه ايديورلر.

روس - يونان مناسباتی

صوك زمانلرده قارشی بقه روم مطبوعاتی سوويت روسيه ايله يونانستان آرەسندەكی مناسباتك اصلاحی ايچون ايكی حكومت مرخصلری آره‌سنده مذاكرات جريان ايتمكده اولديغنی يازمشلر ايدی. يونان مطبوعاتنده بومسئله‌يه دائر هيچ برمعلومات يوقدر. يالكز آتنه غزته‌لرنده اوقونيغنه كوره، روس خارجيه اوليسری چيچه‌رين يونان خارجيه ناظرينه برتلسزچكرك (روستوف) ده جاسوسلقدن طولايی اعدامه محكوم يونان تبعه‌سنی، اگر يونانستانده روس محكوملری وار ايسه، اونلر ايله مبادله ايتمك نيتنده بولنديغنی بيلديرمش ويونانستانده بوخصوصده برجواب طلب ايتمكدر. يونان خارجيه ناظری پالطاجيس بوتلغرافنامه‌يی عدليه نظارتنه حواله ايدرك استيضاحده بولنمش ويونانستانده اعدامه محكوم (نوه‌لوف) نامنده بربولشه‌ويك بولنديغنی اوكرنمه، چيچرينه قبول متضمن برتلسز چكمشدر. بناءً عليه بويوك بولشه‌ويك محكومی، روستوفده اعدامه محكوم (قالفيس) نامنده بريونانلی ايله مبادله اولنه‌جقدر. مسئله‌نك اساسی بودر.

بالقان احوالی

بلغارستانده منفی مملكتلرينك بر تشبثی

صوفیه‌ده منتشر (زورا) غزته‌سی يازيور: «اخيراً صوفيه‌ده بولنان منفی مملكتلری هيئت ملیه‌سك مركزی عد ايديلان اجالك عاكسه متعلق قانونك دردنجی ماده‌سنك لغوی ايچون حكومت نزدنده تشبثاته بولنمقلردر. مملكتلری زمانه تجارت و حبوبات قانونلرينك بعض مراده‌لرده شكايات ايتمقلردر.

باشوكيل چوموادك شمديلك تطبيق ايدلمه‌جكی وعاماً فسخ ايچون اوكروه‌كی ايلول اجتماع ايده‌جك اولان مجلس مبعوثانك ارادينه انتظار لازم كلديكنی سويلمقدر. مجلس نظار بو خصوصده مذاكرات عميقه‌ده بولنمش ومتفق عليه طلبلرينك اصرارلی حالده سوبرانيه‌نك صورت فوق العاده‌ده اجتماعه دعوتنه قرار ويرمقدر. متفقلرك جبوری مساعی قانونك لغوی طلب ايتديكلری روايتی تكذيب اوليور.

جنرال ژه‌قوف صوفيه‌يه عودت ايديور

بولغار اردوسنك سابق باش قوماندانی جنرال ژه‌قوف بولغارستانه عودت آرزوسنی اظهار ايتمش وخارجيه نظارتنك يكی ايه ساعتده‌سنی طلب ايتمقدر. جنرال ژه‌قوف بولغارستانه عودت ايدر ايدر عاكسه اجراسنه آماده بولنديغنی سويلمقدر. خارجيه نظارتی ايجاب ايدن پاساپورطه اعطا ايده‌جكی وفقط بولغارستانك ارلجه حرب ايتديكی حكومتلر مالكندن حين مروروده مصادف قالسی مفرط اولان مهالكه قارشی حايه ايده‌ميه‌جكی بيلديرمقدر.

آرناوودلقده مصادمات دوام ايديور

بلغراد (يكی عصر) — پرزرن وكورجه‌ده وارد اولان خبرلره كوره آرناوود حكومتك قشلاق ايله مهديتانلر آره‌سنده حرب دوام ايتمكده‌در. حكومت عساكری آره‌سنده بلغار وقره‌طاغليلرده موجوددر.

بولغارستانك وضعيت داخليه وخارجيه‌سی

بولغار تجارت ناظری (وتورومسقالوف) صوفيه مطبوعات بولغارستانك وضعيت داخليه وخارجيه‌سی حقنده شو بياناته بولنمقدر: بولغار حكومتی معاهده موجبنجه تعهداتنی ايفا ايتمك ايچون تعميرات قوميسيونی ايله تماس نكارده بولنيور. بو مذاكرات نتيجه‌سنده مجلس وكلا باليه ناظرينك ثروت قانوننك سوبرانيه‌دن چكلمه‌سنه مأمور ايتمقدر. بن ماليه ناظری وكيل اوراق صفيه بو خصوصده سوبرانيه رئيسنه بر مكتوب كوندردم.

حرب عمومی مسئوللرينك محاكمه‌سی ايچون دردنجی ماده‌نك تعاق سوبرانيه‌نك كله‌جك اجتماعنده ايلرولك برندن اول وقوع بولاجقدر. عدليه وحربيه نظارتلری ۴ نجی ماده موجبنجه اقامه ايدلن دعوالرك برآن اول رؤيت ايدلمسی ويكی دعوالر اقامه ايدلمسی ايچون اوامر لازمه‌يی اعطا ايتمقدر.

ذخيره تجارتی قانونی موقع تطبيقدن اسقاط ايدلجكدر. هر نوع ذخيره تجارتی سربست اوله‌جقدر.

مملكتده مسكن بحرانی واردر. حكومت بو مسئله‌يی حل ايتمك نيتنده‌در. بو مقصدله حكومت بر انشاآت بانقه‌سی تأسيس ايده‌جكدر. بو خصوصده شخصی تشبثاتك تشويقی ايچون حكومت تدابير آلمشدر. بتون مملكتده يكی بنالرك انشاسنه باشلانمقدر. يالكز صوفيه‌ده بو برايكی آی ظرفنده ۴۰۰ بيوك بنا ياپلمق اوزره‌در.

لوزانك بوزساده قرارى دوشكوندر. بونك سببی بولغارستانك بين الملل وضعيتی‌در كه بوده صلح معاهده‌سنك نتيجه‌سيدر. بولغارستان معاهده ايله تسويه‌ی مور ايتمنجه حيات اقتصاديه‌سی دوزه‌له‌ميه‌جكدر.

اردونك كنجه اردو چولاق معاهده ايجابنجه تنقيص ايدلمشدر. حكومت كوكلی بر اردو وجوده كتيرمك ايچون وارقلونيه چاليشمقده‌در.

※ بحريه نظارتندن — آغستوسك اوچنده مصادف اولان كاجك چهارشنبه كونی صباحی دكزده انكليز طوربيدو غريلرينك اندامات اتيليلری اجرا ايده‌جكلری اعلان اولنور.

اجتماعی مصاحبه

نفوس وتولدات، تحصيل وصنعت

نفوس — تولدانك آزلديغی چاره‌لری — قونغرەلر — عائله‌نك حاجتی: مسكن، پروپاغانده‌لر، برچوق دوشرومه، اسباب و فنالقلردن كنجلری وقايه — معاش و يوميه‌لری عدد نفوسه ايله متناسب اولسی — تحصيل وقايه — آمريقاده ايلك بر تحقيقاتك نتايجی: اولا، تحصيل لازم!

حرب عموميك تاريخ زمره‌سنده برده دنيانك برچوق مملكتلرنده نفوسك آزالمش اولمسيدر. مثلا، فرانسه‌ده اخيراً اجرا ايدلن تحريرده نفوسك ايكی مليون اوچ يوزبيكدن فضلا آزالديغی تحقق ايتمشدر. عجبا مملكتلرده نفوس ضايعاتی نه‌دن؟ حرب عموميك قياتندن صرف نظر، دون وعرفده اعداد ايتمش‌خوجخوار بردشمنك آلتالرنده نفوس نقطه نظرندن اجرا ايده‌جكی تخريبات كوستور بر جدول، صحيح برحساب وجوده كتيرلمه ابتاملرك درجه دهشتی قارشيسنده تويله‌رجه اووره‌چكدهشي وارميدر؟

نفوس آزالمه اوروپا مملكتلرنده شايان تلاق ايتمش، تولداتی آزديرمق ايچون درلو تدبيرلر دوشونيلبور، هر درلو چاره‌لر آرانيور. مثلا، انكلتره‌ده، فرانسه‌ده پالكز بو مسئله ايله مشغول اولان اوزره برچوق ذوات رجالك‌دهده بريوك مجلس تشكيل ايدلدی. تولدانی آزديرمق وفاتی آزالتمق چوق قانونلر، چوق نظام بر سنه‌يه حياتيه‌در. بو حياتی مسئله ايله پالكز حكومت دكل، هركس، بتون مؤسسات، بتون جمعيات اشتغال ايتمه مجبوردر.

فرانسه‌ده تولدات مجلس عاليسندن باشقه شيمدی‌يه قدر ايكی دفعه تولدات قونغره‌سی طوپلانمشدر. برادنجی قونغره‌نك ايجوالطرفنده اجتماعی ايچون تدقيقات اجرا ايديليور، پروپاغانده‌لر ياپيليور. بو قونغره‌لرك بر خصوصيتی واردر. معلوم اولديغی اوزره حل المدة قونغره‌لر اكاديميلره عليی اجتماعلره بكزرلر، آزچوق نظريه‌لری مناقشه ايدرلر. حالبوكه فرانسه‌ده تولدات قونغره‌لری طويلانتيلر تجارت اوطه‌لرندر. اورايه ايچون بو قونغره‌لر بالخاصه مسئله‌نك برايكه عملی وفعلی جهتلريله اشتغال ايتمشلر وفرانسه‌نك هر طرفندن توشوپ كلن اعضانك قابل تطبيق بر پروغرام ويرمكه موفق اولمشلردر.

بر مملكتك نفوس آزلمسنك نوله ايده‌جكی تهلكه‌لری آكلامارق، مملكتك احتياجاتی تقدير ايدرك فكرلری، عزم واراده‌لری، سعی وهمتلری بوحياتی مسئله‌يه حصر ايتملری، افكار عموميه‌نك، عزم مليه‌نك تناقص نفوس تهلكه‌سنه قارشی پيكانه قالمسی تقدير آرزو ايدلير. شبهه‌سزدر كه تولداتی آزديرمق ايچون حكومتك معاونه‌سی معاونتی الزمدر. فقط يالكز بومعاونت ومداخله كافی دكلدر. دنيانك هر طرفنده حكومتلرك يكی قانونلر ياپارلر بك اوزون زمانده برقاعده برانشدر. بورده نفوس مسئله‌سی قارشيلق برسعی اجتماعی‌در. بو مسئله‌لر قانون ياپيلرك حل ايدلهبيلير؟

نفوس آزديرمق عائله‌نی حمايه ايتمكه‌دكدر. زوج وزوجه‌نك كندی واحترامی درشرائطه وله ايده‌جك چوجقلرك معيشت وتربيه‌لرينی تأمين ايده‌مه‌مكدن قورقاری، بناءً عليه چوجق ايستمه‌ملری بر درجه‌يه قدر مشروع بر حقدر. فقط بو حق حدود مشروعه‌سنی تجاوز ايدرسه مملكته مضر اولور! شخصك حقوق جمعيتك حقوقنه تجاوز ايتمه‌ليدر. عائله جمعيتك اساسی اولديغی، بر ملتك حياتی، سعادتی، سعی وآنجق عائله بينه ومحيط طبيعيه‌ده تشكل ايتديكی جهتله هر شيدن اول عائله‌يه موجودی اداسه ايچون الزم اولان شرائطی تأمين ايتمك، عائله‌ی ضعف دوشوردن، تخريبه چاليشان اسبابی رفع ايله حمايه ايتمك اقتضا ايدر.

عائله‌نك صاف هوا وكونش آلان بر مسكنه، چوجقلر ايچون كافی درجه‌ده بره احتياجی واردر. شو حالده اول باول پس وقانه غيرصحی مسكنلر مسئله‌سی ميدانه چيقار. بو كون مملكتمزده مسكن مسئله‌سی نه قبيح بر شكلده‌در! طار، پيس، هوا وضيادن محروم، هر درلو خسته‌لقلرك ميقروبلريله طولو بر مسكنده سعادتلی وزوزلو حق، پاراش پاراش سوقوب كيده‌جك اولادلرك صوكره چوجق دنيايه كتيرمك نه‌يه يارار؟ حالكه دها [illegible]

چوجوغی نشو ونمادن منع ايدن، عائله‌نك اساسی تخريب ايدن بو مسئله‌نك حل اولنه بر شيميدر؟

صوكره، دنيانك هر طرفنده (مالتوس)ك مشهور نظريه‌سی اطرافنده پروپاغانده‌لر ياپانلر، برچوق يتشديرمه‌مكی بر نظريه حالنه قونمه چاليشانلر، قوانين موجوده‌يه رغماً، حكومت وعكسلرك كوستردكلری ضعف سايه‌سنده، صنعت مشروعه‌لری اجرادن منع ايدلمه‌ين چوجق دوشورمه چاره‌لری واردر. بونلر بلا مرحمت تعقيب ايدلمه‌لی جمعيت دشمنلريدر. حريت افكاره، ياخود هركسك كندی اولادينك عددينی تحديد ايتمك خصوصنده‌كی حقنه رعايت ايدلمك بهانه‌سيله عائله‌نك اساسی تخريب وتولداتی تحديد ايدن پروپاغانده‌لره، اسقاط جنين ايله حيات بشرئ اعدامه مساعده اولونامليدر.

عائله چوجوق يتشديرر! چوجوقلرينك بدناً واخلاقاً صاغلام وسالم اولملرنده الدن كلديكی قدر چاليشير. فقط حفظ صحت آمرلرينه رعايتله، مضر ادب تياترولره، نشرياته، سينمالره، ميخانه‌لره قارشی اولادينی حمايه ايده‌مز. ايشته، كنجلرك هيچ اولمازسه ورمه، داء الكلرده، دامة قارشی حمايه‌سی حكومته عائد بر وظيفه‌در. عائله‌نك كندی اولادينی بوفنالقلردن وقايه ايتمكه آنجق تأثيری اوله‌بيلير.

بالخاصه، اولادی چوق اولان عائله‌نك معيشتی تأمين خصوصنده كافی درجه‌ده تسهيلاته حائز اولمليدر. معاش ويوميه‌لك افرادعائله‌نك عددينه متناسب اولسی پرنسيبی ايله مؤثر بر تدبيردر. برده حكومت معاشاته تخصيصات قوق العاده‌نی منع ايتديكی زمانه بوق دوشونمه‌مشدر. يالكز دولت عموميه اداره‌سنده بكار وارلی مأمورلری، متأهل اولانلر آره‌سنده دخی چوجقلری اولانلرله اولمايانلری تخصيصات فوق العاده نقطه نظرندن، فقط غير كافی بر صورتده، تفريق ايتديكی بيليورز. شركتلرده، فابريقه‌لرده، چاليشان مأمورلرك، عمله‌نك معاش ويوميه‌لری افراد عائله‌نك عددينه متناسب اولديغنی كوريورز.

بر عائله رئيسی يوقده چوجقلرينك معيشتلرينی تأمينه كفايت ايده‌جك پاره‌يی قزانه‌ميور. ايشته، حقيقی بر انقلاب... بو پرنسيب اخلاقی وعادلانه، انكاره ومناقشه‌يه الحاصل مال حاضر احتياجه مغاير كوروندكه پراير تطبيق غيرممكن وياخود قوله‌جق بر قاعده دكلدر. حتی اوروپانك بعض برلرنده كوزلرتوسنه تطبيق اولنه باشلانمشدر.

قوانسز طرفلرنده اولديغمزه كوره بويه‌ك افراد عائله‌نك عددينه متناسب اولسی اصول ۱۹۱۶ سنه‌سنده غرنوبل صنايع معدنيه فابريقه‌لری طرفندن ايجاد وتطبيق اولنمقدر. بو زمانده بری پاراش پاراش تعميم ايتمش، بر زشرح پاش انكلسی كبی ياييلمش، اليوم قپی قدر مهاكز ساحه‌يه قبول ايتمقدر. بو اصول برچوق يوميه‌سی چوجقلرينك عددينه كوره تزييد ايتمكدن عبارتدر كه هر چوجق باشنه اصابت ايدن مقدار يره كوره شهری ۱۰ ايله ۲۰ فرانق آره‌سنده تخالف ايديور وحتی بش برلرده ۲۵ فرانغه‌قدر چيقيور. هر فابريقه صاحبی استخدام ايتديكی عمله‌نك صرری ايچون، ايستر بكار، ايستر متأهل اولسون، معين مقدار بر پاره تخصيص ايدرك بوق مشترك بر سنديقه ويريور؛ عائله رئيسلرينه چوجقلرينك عددينه متناسب اولان اوزره ويرلن التفاته بويه بو سنديقدن تأديه اولنديغی جهتله فابريقه صاحبلرينك بكار عمله‌يی ترجيح ايتمك سببی قالميور. شهرمزده، بو اصول اصلاح ولكه محتاجدر؛ فقط زمان كچدكچه اكمال ايديله‌جكدر. حتی البول طرفده اجتماع ايده‌جكی بوقونغره بارەيەسز تولدات قونغره‌سنده‌ده بو مسئله‌ی روزنامه‌سنده‌در كه [illegible]

(وقت) ك تفرقه‌سی : ۱

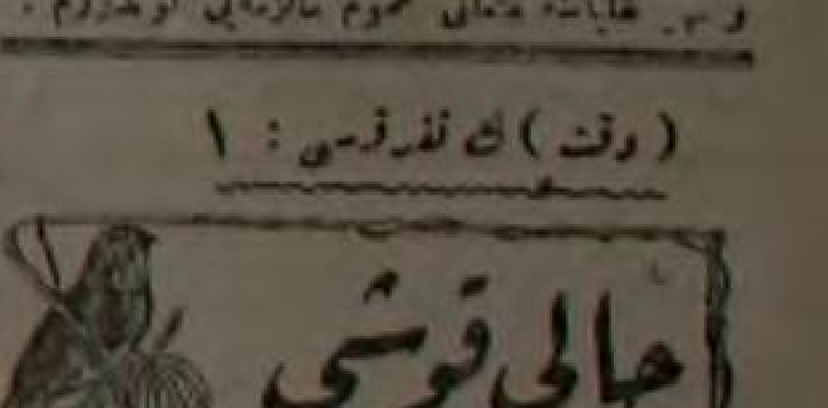

چالی قوشی

محرری: رشاد نوری

مردبون باشنده، طيقناز، كوزلری بوزلی اختيار بر «سورو»، له قونوشان سياه ملعمه‌سی آشاغيده‌كی قوريدوردن سياه چارشافلی بر قادينك آغير آغير، دوشونه دوشونه كچديكنی كوردی. «ماسور... باباسی بر خانم كچيور... بولی شاشيرمش برطلبه‌والده‌سی اولاجق... خبرويرسه‌كمی؟» ديدی. اوتی اختيار ملعمه‌ده كورمشدی، كوله‌رك جواب ويردی:

— بايق سزه مادمازل اوراني... چالی قوشی طانيماديكزمی؟ سزكه بونجه سنه اونك قهرينی چكديكز... داها بيلماز پاراماز اولرينه قهرمانجه تحمل ايتديكز... ناصل اولور!

بيساتو ملعمه‌سی بردنبره ايساماماي ورحاليزی دولدوران كوكلكزايچنده برخيال كبی سسسز ومكدر يوروين بوقادين چالی قوشی اولامازدی:

— نه ديورسكز ماسور... بن چالی قوشنی طانيمازميم؟ بو يوروييش چالی قوشنك يوروييشيمی؟ فريده‌نك سز هيچ بويله يورودكنی كورديكزمی؟ چالی قوشی يوروميز، سه‌كرز... صوكره كوروانی ايچه‌ردن، ايصلاق چالادن، توركی سويله‌مه‌دن، قوريدورده راست كلديكی هيكاره، دستماره روه‌ه انس پاپوب دبل چيقا معدن بكرمی؟ اكلن يوق ماسور...

بوعقللی اولسلو، حق براز حيالدن يوزش برقادينده‌دی.

اختيار ملعمه تكرار كولدی، فقط بوسفرکی كولوشنده دالغين برحزن واردی:

— چالی قوشنه دون ديبلوماسی ويردك... بوكور عائله‌سی زدينه دونيور... براز اول اونی ابلك دفعه كيديكی‌چا شافك ايچنده كورديكم وقت بن ده سزك كبی شاشيردم، كوزلريمه اينانامادم... بونی

يردن‌بره اوزامش، يوزی محزون برجديت آلمشدی.

مادمازل اوراني آغير آغير باشنی صالالادی: چوق تحف... بوچا شاشه غريب خاصه‌لر وار... قاديی يالكز دها كوزل كوسترمكله قالميور... اوكا ديديككز كبی محزون برجديت‌ده ويريور...

اختيار ملعمه خفيف بركوكس كچيره‌رك جواب ويردی:

— يالكز اودكل مادمازل اوراني... دها باشقه سببلرده وار... بوچوجوق آلمزه كلدكی وقت طقوز ياشنده برپكدی... «قفس»ده بولنديغی اون سنه ايچنده... بيليرسكز، فريده مكتبه «قفس» اسمنی ويرمشدی... اوت افنده بولنديغی اون سنه ايچنده محبوس برقوش كبی ايچی صيقيلدی، «قفس باغچه‌سنك ياپراقلری آراسندن ديشاری‌يه باقاركن يورك‌كی نيترەدی... نهايت او، بويوك خلاص، كونی كلدی چاندی... بوخلاص كونی لعبيری‌ده اونكدر... چالی قوشنه بوكون قفسك قاپوسی آچدق... «آرتق سراپ‌تمك، ديدك... دميندن پاكتلری پاغلادی، چارشافی كيدی. يوشن، قيدسزچوجوقه يردن‌بره مكدر، ساكت برقادين وقاری چوكدی... كچن سنه طلبه‌يه ويرديكم براثنا وظيفه‌سی خاطرلايورم... قيزلره: «مكتبدن‌چيقه يغكز زمانه‌ه يانه‌جقسكز» ديه صورمشدم... بوآغير ژول يوتون قيزلريی درين درين دوشوندورمشدی، همان هيچی حالدن شبه وكدرله بحث ايديورلردی. مكتبدن آيرلق فكری هيچی‌متأثر ايديوردی... طبعی يالكز چالی قوشی مستثنا... او دوشونمكه بيله لزوم كورمه‌مشدی... وظيفه‌سنه شويله رلجه برقاچ سطر يازمشدی: «آه سوكيلی معلمم... بويله تحف سرأللری هانكی خائن جان صيقنتيسی شيطانی سزه الهام ايدر بيلمم كه... حياتده نه‌ی ياپاجغم؟ فقط بن اوزون براكنجه، بربايرام ايچون يوغضبام ياپنده‌ن دها چوجوقجه برشی تصور ايده‌مم... قيرلانيجق، زوزكارك، آقار صولرك، بركله ايله چالی قوشنك روحنه امی‌دولورمی؟

مع مافيه، سوكلی معلمم، سزده انكار ايده‌من‌سيكز كه بو زوقسز امسز، عقلسز، خفيف مخلوقلرهيمزدن دهااي اكله بور... بيليورم بوسوزلرم ايچون بكا قيزاجقسكز، آرقداشلرم كبی «جديت، وظيفه، فداكارلق» كلماتريله دولو اويوجی حكايه‌لر دوشونمديكم ايچون توطی قيزاجقسكز... فقط نه ياپيم بويوبه... «مكتبدن چيقه قدن‌صوكرا‌نه ياپاجقسكز ديوورسكز... قفسدن قاچان قوش نه ياپار؟ سوه‌بنير، صچرار، اوتر، بايرام ايدر... طبعی بن‌ده اويله... مع‌مافيه سزدن آيرلاحغمه برآزماً آز اولاجغم... كرچه بن برچالی قوشی‌يم، سز، لمبرجه دار پاپيك، برو كچه قوشی... فقط بوكا رغماً سزی ايجه سودم... هرحالده آرا صيره سزقاقده تصادف ايدرسه‌ك چوق ممنون اولاجغم... فقط ولوكه سزی كورمك ايچون بر دها «قفس»ه آياق باصاجقمی اميد ايتديسه‌كز اصلا... » ايشته فريده‌نك وظيفه‌سی‌حمان حمان بويله يازلشدی...

مادمازل اوراني، قاشلری‌قالدیره‌رق، دودالقلری‌و كولرك: «تهالكه‌لی حاتت روحيه دوغمه‌سی، ديدی، بن بوندن هوائی بر چوجرغك استقبالندن قورقارم... چالی قوشی بوتهلرله حياتنده كنديی اداره ايده‌مه‌جك...»

اختيار ملعمه درين بر قناعتله جواب ويردی:

— ايشته بوراده ياكلبورسكز مادمازل... آلتی سنه باقين برزماندن‌بری بن بو قيز چوجوقلری ايچنده حشرنشر اولويوردم... آدمن بيكرجه‌سی كوپ كبی... مسلكمك ايتمداسنده بن‌ده سزك كبی ظواهره قاپيلديغم، باكلش حكملر ويرديكم اولدی... فقط بوبيكلرجه قيز چوجوغندن بر چوغنی حياتده تعقيب ايتدم... مغلوبيت ومرفقيتلرينه، سعادت وفلاكتلرينه شاهد اولدم... بوتون بوتجربه‌لری شاهد طوتهرق سزه تأمين ايدرم كه حياتده تصادف ايتديكز الك اي واك مسعود انسانلرهيم ملالقری حدود سز آنلر درلو دولو منافق روحلی انسانلر آراسندن يتيشه‌بيور... فريده‌يارادليشده اولانلردن هيچ قورقماملی... اونلر چوجوقلكن شن، يارامز، قايغوسز اولويور. انسان صانيوركه بوبو وكری وقت هيچ كنديلرنی اداره ايده‌ميه‌جكلر... فقط بالعكس حياتده لك چوق ثبات، اك چوق تحمل، انك چوق حسيات كوسترن بونلر اولويور... نه ياپوب ياپوب مطلقا عمرن حق بختيار اوله‌ننك يولنی بوليورلر...

اختيار ملعمه حرارتلی بر طلاقتله كلمشدی، آلهم بخمه‌دن تا اوزاقلرده‌كی واغ نيه‌لرك كوسترهك دوام ايتدی:

— شونلره‌باقكز مادمازل اوراني... بن هانكی سنه قيش موسمنده بو طاغلری قارلر آلتنده بم بياض، بويوك قيرطنالر ايچنده خراب كوردمسه اوسنه اونلرده و لسيدده قوتلی بهارلر آچيدی، يابرلر اولدی... هربوسنك كنديسنه كوره حقلری وار... باقيكز چوجوقلرده يامازلقه، هوائيلكه اولان حقلری آلينيلر، سطرلرنی لسكين ايتمينلر... دوشونمك و چاليشمق دقی كلديكی زمان كوره‌جكسكز نه‌غيرتلی، نه‌متحمل انسانلر اولاجقلر... (مابعدی وار)